

N:o 10.

Ank till Riksd. kansli den 28 april 1888, kl. 12 midd.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om bestämmande af en gemensam dag för val af riksdagsmän i Andra Kammaren.

Frågan om bestämmande af en gemensam valdag för hela riket har vid två föregående tillfällen varit föremål för riksdagens pröfning. Första gången år 1884 antog riksdagen, på hemställan af konstitutionsutskottet, till hvilande ett förslag till ändring i §§ 15, 16 och 18 riksdagsordningen, hvarigenom andra måndagen i juli månad bestämdes såsom gemensam valdag för landsbygden, under det att gällande bestämmelser om tiden för riksdagsmannaval, i hvad de afse städerna, lemnades orubbade. Vid derpå följande riksdag blef det hvilande grundlagändringsförslaget af Första Kammaren antaget, men af Andra Kammaren förkastadt. Frågan upptogs sedermera vid sistförflutna riksdag och understöddes jemväl då af konstitutionsutskottet, som föreslog den ändring i § 15 riksdagsordningen, att andra måndagen i september månad skulle bestämmas till gemensam valdag för såväl landet som städerna. Detta förslag vann likväl icke någonsdera kammarens bifall.

Vid innevarande riksdag har genom en af herr *O. Forssell* inom Första Kammaren väckt motion, n:o 5, med förslag till ändrad lydelse af §§ 1—26 riksdagsordningen, denna fråga ånyo underställt Riksdagens pröfning. Motionären föreslår nemligen i § 17 af sitt förslag, att val till riksdagsmän i Andra Kammaren skola verkställas å andra

tisdagen i oktober månad näst före början af de tre år, för hvilka valen gälla. Valet af denna dag står i samband med andra förändringar i stadgandena om riksdagsmannaval, som af motionären föreslagits, och enligt hvilka det nuvarande sambandet emellan valkrets å landet och domsaga skulle upplösas. Då vid sådant förhållande, enligt motionärens mening, domarens verksamhet såsom valförrättare icke lämpligen kunde tagas i anspråk, samt landstingen borde utse särskilde valförrättare, måste valdagen utsättas till oktober månad, alldenstund landstingen hafva sina sammanträden under september. Tiden för riksdagens början blefve i allt fall icke för kort, enär i den särskilda vallag, som enligt motionärens förslag skulle utfärdas, borde med afseende å besvär öfver riksdagsmannaval stadgas, att dessa besvär skulle anföras ömedelbart hos högsta domstolen.

De motiv, som af motionären blifvit anförda till stöd för ifrågasvarande grundlagsförändring, hänföra sig uteslutande till förhållanden, som skulle blifva en följd af, att hans motion i vissa andra delar antoges, men gifva icke vid handen, att den åsyftade förändringen är i och för sig under nuvarande förhållanden af behofvet påkallad. Då utskottet afstyrkt motionärens förslag i nyssnämnda delar, samt, äfven om det är obestridligt, att en på förhand bestämd valdag i vissa hänseenden kan medföra fördelar, det likväl visat sig vara med stor svårighet förenadt att bestämma en dag, som för hela vårt vidsträckta land vore passande, och utskottet följaktligen ej för närvarande ansett sig kunna föreslå någon rubbning i det nu rådande förhållandet, att för de olika valkretsarne riksdagsmannavalen kunna få, inom en viss gräns, anordnas efter hvarje orts lägenhet, hemställer utskottet,

att herr Forssells motion i förevarande del icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 28 april 1888.

På utskottets vägnar:

O. BERGIUS

Reservationer:

af herrar *Bergius, Lindahl, Behm, Norén, Larsson, Ivar Månsson* och *Svensson* i Bossgården, hvilka hemställt, att Riksdagen måtte till hvilande i grundlagsenlig ordning antaga följande förslag till ändring i § 15 mom. 1 riksdagsordningen:

“Val till riksdagsman i Andra Kammaren verkställas andra lördagen i september månad näst före början af de tre år, för hvilka valen gälla.“

Herrar *Gilljam* och *Fosser* hafva begärt få antecknadt, att de varit förhindrade att deltaga i handläggningen af detta ärende i dess helhet.
